

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Sáu, ngày 27/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 116

CÁI GÌ GỌI LÀ THIỆN, CÁI GÌ GỌI LÀ ÁC

Chúng sanh chúng ta thường nhầm lẫn, việc ác thì cho rằng đó là việc thiện, việc thiện thì cho rằng đó là việc ác. Chúng ta tổ chức Lễ tri ân Cha Mẹ, tổ chức trại hè, mở trường học văn hoá truyền thống nhưng nhiều người cho rằng chúng ta làm như vậy là do bị nghiệp dẫn dắt. Chúng ta làm những việc đó không phải do nghiệp lực mà là do nguyện lực, chúng ta làm là vì từ bi xuất phương tiện. Nếu chúng ta bị nghiệp sai sử thì chúng ta sẽ làm để thoả mãn “*danh vọng lợi dưỡng*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham, sân, si, mạn*”. Nhiều người học Phật không phân biệt được rõ ràng việc thiện và việc ác.

Hòa Thượng nói: “*Người chân thật học Phật biết những việc lợi ích cho người khác đều là việc thiện, những việc lợi ích cho chính mình đều là việc ác vì những việc làm lợi ích cho chính mình sẽ làm chính mình tăng thêm tham, sân, si*”. Khi chúng ta làm việc vì bản thân, nếu việc thành thì chúng ta thường khởi lòng tham, việc không thành thì chúng ta khởi sân, si. Chúng ta bị chi phối bởi tham, sân, si thì chúng ta chắc chắn đi vào ba đường ác.

Ngày trước, Hòa Thượng đọc thấy một bài báo có tiêu đề: “*Tham thúc đẩy xã hội phát triển*”. Hòa Thượng nói, nếu mọi người đều lấy tham là động lực thì chắc chắn sẽ có tranh dành, mâu thuẫn và dẫn đến chiến tranh. Chúng ta làm những việc lợi ích cho chính mình thì sẽ khiến chúng ta tăng trưởng tham, sân, si.

Người xưa nói: “*Phật Bồ Tát thành nhân chi mỹ bất thành nhân chi ác*”. Phật Bồ Tát chỉ thành tựu việc tốt cho người, không thành tựu việc xấu cho người. Mà thì giúp chúng ta thoả mãn tâm tham. Nếu chúng ta giúp người khác thoả mãn tham cầu, mong muốn thì chúng ta đã sai. Chúng ta phải giúp người tăng trưởng Giới - Định - Tuệ, viễn ly tâm tham cầu, tư dục.

Nhiều người đã tu hành nhiều năm nhưng họ vẫn nghĩ rằng, những gì họ có là do Phật thành toàn cho họ. Thí dụ, có người ngày trước tu hành ở một đạo tràng nhỏ, sau này, họ có những đạo tràng lớn hơn thì họ cho rằng đó là do Phật A Di Đà giúp. Phật A Di Đà chỉ giúp chúng ta sớm vãng sanh, không giúp chúng ta thoả mãn “*danh vọng lợi dưỡng*”. Tất cả chư Phật Bồ Tát đều muốn giúp chúng ta viễn ly “*tham, sân, si, mạn*”, mau chóng thoát khỏi tam đồ ác đạo.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta làm những việc lợi ích cho người khác thì chính chúng ta sẽ tăng trưởng tâm đại từ đại bi, tăng trưởng tam học, lục độ. Người học Phật phải hiểu rõ đạo lý này!”**. “Tam học” là Giới - Định - Tuệ, “Lục độ” là sáu phép tu của Bồ Tát Đạo, bao gồm bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định, trí tuệ. Chúng ta giúp người, người thì có niềm vui, chúng ta thì tăng trưởng Giới - Định - Tuệ, tăng trưởng lục độ.

Hòa Thượng thường dạy chúng ta: **“Thiệt thòi là phước”**. Chúng ta chịu thiệt thòi là chúng ta đã giúp mình tiêu nghiệp cũ. Chúng ta thoả mãn tham cầu của chính mình thì chúng ta sẽ tăng thêm nghiệp. Người chân thật học Phật thì sẽ hiểu rõ đạo lý này, nên họ mọi lúc, mọi nơi đều xả mình vì người.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta phải tường tận cái gì là thiện, cái gì là ác. Đoạn ác tu thiện là chúng ta nhất định đoạn tuyệt tư tưởng, hành vi, ý niệm vì mình”**. Việc đoạn tuyệt tư tưởng, hành vi, ý niệm vì mình rất khó, chúng ta thường luôn vì chính mình. Hòa Thượng từng nói: **“Thế gian không phải chốn dễ đùa”**. Nếu chúng ta không cẩn trọng thì chúng ta sẽ luôn vì “cái ta” và “cái của ta”.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta chân thật bỏ đi ý niệm, tư tưởng, hành vi vì chính mình thì chúng ta mới có thể mỗi niệm vì chúng sanh, giúp đỡ tất cả chúng sanh phá mê khai ngộ, lìa khổ được vui. Đây mới chân thật là tu thiện”**. Người thế gian thích làm từ thiện nhưng họ dùng tâm gì để làm? Nếu chúng ta dùng tâm ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi, thoả mãn “năm dục sáu trần” để làm từ thiện thì chúng ta sẽ gây nguy hại cho chúng sanh và cho chính mình.

Hòa Thượng đã từng nói: **“Hằng ngày, chúng ta đi phóng sanh nhưng chúng ta biết đạo lý của việc phóng sanh không?”**. Có người tùy tiện thả các loại cá mà không biết loài cá đó sống ở nước mặn, nước ngọt hay nước lợ, sống ở sông hay ở hồ. Ngày trước, có một nhóm người mời tôi tham gia phóng sanh cùng, tôi thấy họ dùng rất nhiều xe tải để chở cá, nếu chúng ta thả cá với số lượng lớn thì nhiều người sẽ muốn bắt những con cá đó lại. Hay có lần, tôi nhìn thấy một số người đựng cá lóc trong thùng để mang đi phóng sanh, trong khi một số người dân quanh đó đang ngồi nướng cá lóc. Nếu chúng ta thả các loài cá sống ở ao, hồ xuống sông thì các loài cá này không sống được ở nơi nước chảy nên chúng sẽ bị dạt vào hai bên bờ sông và mọi người sẽ đến bắt. “Phóng sanh” là cứu giúp, thương yêu chúng sanh, tạo hoàn cảnh tốt nhất để chúng sanh tiếp tục sống. Nếu chúng ta không thể tạo được hoàn cảnh tốt nhất để chúng sanh tiếp tục sống thì tốt nhất là chúng ta đừng làm! Ngày trước, khi tôi sống ở quận 6, tôi nhìn thấy mọi người mua cá ở chợ và mang thả ở bờ kênh, nơi nước đang bị ô nhiễm nặng.

Rất nhiều người làm từ thiện nhưng không hiểu đạo lý của việc làm từ thiện. Có những nơi, mỗi tháng có hàng chục đoàn đến tặng quà từ thiện, trong đó có khoảng sáu đoàn tặng mì tôm. Khi chúng ta làm từ thiện, chúng ta phải quán sát cẩn thận để có thể giúp chúng sanh có cơm no, áo ấm. Khi chúng ta tổ chức trại hè ở miền núi, một số học sinh

không có xe đạp, chúng ta tặng xe cho những con đang rất cần phương tiện di chuyển. Trước khi tặng xe, chúng ta đã nhờ những người trong hệ thống mà sống ở nơi đó tìm hiểu hoàn cảnh của các em. Những việc thiện này chỉ là những việc thiện nhỏ.

Hòa Thượng nói: “**Việc thiện lớn là giúp chúng sanh phá mê khai ngộ, lìa khổ được vui**”. Nếu căn tánh của chúng sanh chưa thể tiếp nhận những lời giáo huấn của Cổ Thánh Tiên Hiền thì chúng ta chưa thể giúp họ phá mê khai ngộ, lìa khổ được vui. Tổ sư Ấn Quang là tổ thứ 13 của Tịnh Tông, khi còn tại thế Ngài cực lực in sách thiện, in Kinh. Ngài tích cực in những cuốn sách thiện của Đạo giáo, Nho giáo như “*Liễu Phàm tứ huấn*”, “*An sĩ toàn thư*”, “*Thái Thượng cảm ứng thiên*”. Những cuốn sách thiện này giúp con người cải đổi tâm hạnh, khởi được tâm thiện. Khi có thiên tai, bão lũ, Ngài trích một phần tiền in Kinh sách để giúp đỡ những người dân đang đói khổ. Chúng ta tích cực làm việc lợi ích chúng sanh nhưng chúng ta phải thấu hiểu đạo lý để có thể chân thật lợi ích chúng sanh. Nhiều người phân phát quà một cách tùy tiện, không quan sát một cách cẩn thận, đây là chúng ta đã lãng phí tài lực. Chúng ta chìm đắm trong mãi “*danh vọng lợi dưỡng*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham, sân, si, mạn*” thì chúng ta không thể có trí tuệ để quan sát.

Ngày trước, khi tôi làm ở nhà sách Biển Tuệ, đây là một nhà sách do tư nhân mở để mọi người có thể đến đọc sách miễn phí, một hôm, có một người đến than khổ với tôi, cô đang phải một mình nuôi con, cuộc sống rất khó khăn. Ngày đó, cuộc sống của tôi cũng đang khó khăn nên tôi chỉ có thể giúp cho cô một chút. Sau đó, có một người đến nhờ tôi phô-tô giúp 2000 cuốn “*Quan Âm cứu khổ*”, họ nghe nói, nếu đọc cuốn sách “*Quan Âm cứu khổ*” đó mà không in ra số lượng lớn thì sẽ gặp đại họa, nếu in sách với số lượng lớn thì sẽ gặp phước lớn. Những cuốn sách phô-tô đó để một thời gian ngắn thì các trang sách sẽ dính vào nhau, không thể đọc và phải mang đốt. Tôi khuyên họ không nên dùng số tiền đó phô-tô sách mà nên dùng tiền để làm một việc thiết thực, đó là cứu giúp một vị Phật ở tương lai là hai mẹ con người phụ nữ kia. Giá để phô-tô mỗi quyển sách đó là 3000đ, nếu phô-tô 2000 quyển thì cần sáu triệu, số tiền này có thể giúp một người thay đổi đời sống gia đình. Họ không nghe theo lời khuyên của tôi, họ cho rằng việc phô-tô sách là việc thiện lành nên họ vẫn làm!

Nếu chúng ta không được nghe sự giáo huấn của các bậc tu hành chân chính như Hòa Thượng thì chúng ta không thể phân biệt được việc thiện, ác. Tất cả những việc tôi biết, tôi làm đều do Hòa Thượng dạy bảo, tôi không có trí tuệ sáng suốt để có thể nhận ra mọi sự, mọi việc, từ đó khuyến khích mọi người cùng làm.

Cách đây hơn 10 năm, Hòa Thượng nói, chúng ta cần phải đăng các bài giảng Phật pháp lên mạng Internet để những bài giảng này có thể phổ biến, để có thể giúp ích được nhiều chúng sanh. Tôi nghe theo lời khuyên của Ngài và tích cực làm Website: “*Tinhtongphapngu.net*”. Hòa Thượng cũng nói, thông qua đường truyền Internet, mọi người không cần di chuyển mà có thể ngồi tại nhà cùng nhau học Phật pháp, sau đó, tôi

đã mở các lớp học trên Zoom. Chúng ta đã học tập cùng nhau gần 2000 giờ, chúng ta ngồi ở nhà, không cần di chuyển, không cần cúi đầu chào nhau.

Chúng ta giúp chúng sanh lìa khổ thì đó mới là chân thiện. Chúng ta giúp chúng sanh thoả mãn tham cầu thì đó không phải là thiện. Hôm trước, chúng ta học “*Thập Thiện Nghiệp Đạo*”, Hòa Thượng nói: “***Chúng sanh luôn luôn tranh dành, tham cầu***”. Nếu chúng ta giúp chúng sanh thoả mãn những điều này thì chúng ta đã làm ác.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta chân thật giúp chúng sanh phá mê khai ngộ, lìa khổ được vui thì chúng ta không cần phải nghĩ đến ngày mai, cũng không cần phải nghĩ đến năm tới vì ngày mai và năm tới nhất định sẽ tốt hơn***”. Hòa Thượng khẳng định một cách mạnh mẽ vì Hòa Thượng đã có trải nghiệm thực tế. Người thế gian thường nói: “*Ngày mai trời sẽ sáng*”. Ngày mai mặt trời mọc thì trời nhất định sẽ sáng. Ngày mai vận mệnh của chúng ta sẽ tốt hơn nếu chúng ta chân thật làm những điều thiện lành, tốt đẹp cho chúng sanh. Đạo lý này nhiều người tưởng chừng hiểu nhưng không hiểu! Đây chính là, chúng ta trồng dưa thì được dưa, trồng đậu thì được đậu. Chúng ta gieo nhân nào nhận quả đó!

Một lần, khi tôi giảng, tôi nói với mọi người, nếu chúng ta cầu mong là chúng ta có một quả dưa vỏ vàng, ruột đỏ, không hạt, một vị Phật chân chính thì sẽ hỏi chúng ta ở nơi nào và dạy chúng ta chọn giống dưa phù hợp thổ nhưỡng, sau thời gian 3 tháng, 10 ngày chăm sóc thì chúng ta sẽ có những quả dưa ngon. Nếu chúng ta tham cầu, nghe theo lời của Ma thì Ma sẽ ban cho chúng ta và yêu cầu chúng ta cúng bái; khi đó chúng ta là ma nhỏ, họ là ma lớn.

Trong việc tu hành cũng vậy, chúng ta phải nỗ lực loại trừ tập khí xấu ác của mình thì chúng ta mới có thành tựu. Nhiều người cảm thấy tu hành rất khó giữ giới, khi nghe có người nói có cách tu hành mà không cần giữ giới thì họ tin theo. Có người nghe pháp Hòa Thượng gần 10 năm, niệm Phật khoảng 20 năm nhưng sau đó họ đã mang trả lại tất cả băng đĩa của Hòa Thượng. Họ nói, tu theo cách của Hòa Thượng dạy thì phải diệt phiền não, tu theo cách khác không cần diệt phiền não, không cần giữ giới. Có những người u mê đến mức độ như vậy!

Giới - Định - Tuệ giúp chúng ta gìn giữ thân tâm thanh tịnh. Tâm tịnh thì mới tương ưng được với cõi tịnh. Chúng ta tu hành nhiều năm mà tâm chúng ta vẫn chưa tịnh, nếu chúng ta không giữ giới thì tâm chúng ta sẽ ra sao! Đã lâu tôi không gặp những người này nhưng tôi biết chắc rằng họ đang khổ đau đến cùng tận! Chúng ta ngày ngày ngăn không để phiền não, tập khí dậy khởi mà chúng ta vẫn khổ đau, phiền não, nếu chúng ta để phiền não, tập khí dậy khởi thì chúng ta sẽ khổ đau trùng trùng! Ngày trước, Hòa Thượng một mình ở nơi đất khách quê người, cuộc sống của Ngài rất khó khăn, không có cơm ăn, áo mặc, Ngài bắt đầu bố thí từ một xu, một hào, Ngài tích cực làm việc thiện, sau 70 năm, Ngài đã để lại thế gian những bài giảng rất giá trị.

Hòa Thượng nói: ***“Tại vì sao chúng ta biết chắc ngày mai và năm tới sẽ tốt hơn? Vì chúng ta có phước thì cho dù trong sinh mạng của chúng ta có chướng ngại, khi phước báu hiện tiền thì những chướng ngại đó tự nhiên sẽ được hóa giải”***. Ông bà ta cũng thường nói: ***“Lộc tận thì nhân vong”***. Nếu chúng ta hết phước thì mạng cũng không thể giữ được. Trong nhà Phật nói: ***“Phước trí tâm khai”***. Chúng ta có phước báu đầy đủ thì trí tuệ của chúng ta tự nhiên sẽ khai mở, chúng ta có trí tuệ thì mọi sự, mọi việc sẽ hanh thông.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta chân thật hiểu được đạo lý, chân tướng sự thật này thì chúng ta nhất định một lòng một dạ giúp đỡ người khác, lợi ích cho người khác, nhất định không vì chính mình. Chúng ta giúp đỡ người khác mới là chân thật giúp đỡ chính mình, lợi ích cho người khác chính là chân thật lợi ích cho chính mình, đạo lý là như vậy!”***. Chúng ta thấu hiểu đạo lý này thì chúng ta mới làm một cách mạnh mẽ. Hiện tại, mọi khởi tâm động niệm của chúng ta đều là được mất, hơn thua, tốt xấu, lời lỗi. Nhiều năm chúng ta đã thực tiễn lời dạy của Hòa Thượng, chúng ta làm chưa được giống nhưng chúng ta đã chân thật mang lại lợi ích rất lớn cho chúng sanh.

Ngày trước, có một bà cụ sống ở gần khu đào tạo Sơn Tây nói với tôi: ***“Tại sao trồng rau chỉ để tặng mà không bán, nếu cho hoài thì lấy đâu mãi mà cho!”***. Tôi nói: ***“Chúng con được tặng dinh dưỡng, giá thể, hạt giống nên chúng con chỉ cần tích cực trồng để mang tặng”***. Hòa Thượng đã dạy chúng ta: ***“Ta giúp đỡ người khác mới là giúp đỡ chính mình, lợi ích cho người khác mới là lợi ích cho chính mình. Chúng ta giúp người khác phá mê khai ngộ thì chính mình nhất định cũng phá được mê, khai được ngộ”***.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta biết được bao nhiêu thì mang ra hoàn toàn để dạy cho người, không một chút giấu giếm. Chúng ta không cần lo là ngày mai không có gì để dạy, ngày mai chúng ta sẽ ngộ nhập sâu hơn”***. “Ngộ nhập sâu hơn” là cảnh giới nội tâm của chúng ta thấu hiểu sâu hơn, cùng là bài giảng đó nhưng ngày mai chúng ta sẽ giảng sâu hơn. Nếu chúng ta để dành để ngày mai nói thì năng lực của tự tánh không thể hiển lộ. Nếu chúng ta nói hết trong ngày hôm nay thì ngày mai năng lực của tự tánh sẽ bù lại, bổ cứu cho sự thiếu hụt của chúng ta.

Hòa Thượng nói: ***“Nếu chúng ta dạy cho người mà chúng ta còn giữ lại một ít thì chúng ta vĩnh viễn sẽ dừng lại ở nơi đó, không thể tiến sâu, tiến xa hơn. Đây là sự thật!”***. Khi tôi bắt đầu học 1200 chuyên đề, mỗi bài học đều được viết rất ngắn, tôi chỉ đọc khoảng 3 phút là xong, ban đầu tôi lo lắng vì không biết sẽ triển khai như thế nào để có thể nói trong một giờ. Điều quan trọng là chúng ta thật tâm học, thật tâm làm. Tôi đã triển khai bài giảng bằng cách phân tích lời của Hòa Thượng, trong lời có vô lượng ý. Nếu chúng ta dạy cho người mà chúng ta còn giữ lại thì chúng ta không thể tiến bộ.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta không chịu bỏ thí tài thí, chúng ta cũng giữ lại vậy thì tài cũng không thể tăng thêm. Chúng ta càng thí thì càng có nhiều***”. Hòa Thượng đã chứng thực việc này trong suốt cả cuộc đời của Ngài, ban đầu, Ngài chỉ bỏ thí một, hai xu, sau này, Ngài đã xây dựng được hàng trăm trường học, in nhiều nghìn bộ Đại Tạng Kinh, tặng khắp nơi trên thế giới, mỗi bộ Đại Tạng Kinh giá là 3500 đô-la. Hòa Thượng đã làm được nên Ngài nói một cách mạnh mẽ!

Hòa Thượng nói: “***Người chân thật học Phật, chân thật tuồng tận thì nhất định đời sống sẽ không có lo buồn, không vì chính mình mà bận tâm lo lắng, không vì chính mình, không vì tương lai, người học Phật đích thực là hoàn toàn có cách nhìn, cách nghĩ, cách làm, khác với người thế gian***”.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!